

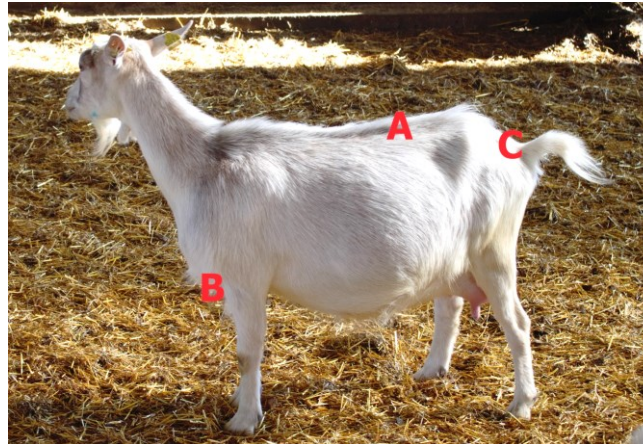
VUOHIEN KUNTOLUOKITUS

Kuntoluokituksessa vuohen lihavuuskuntoa tunnustellaan käsin elävästä eläimestä. Menetelmän avulla pyritään määrittämään ihonalaisen lihas- ja rasvakudoksen määrä karvapeitteen läpi. Arviointiasteikko on 1–5, erittäin laiha erittäin lihavaan. Terveellä eläimellä on hyvin kehittyneet lihakset sekä jonkin verran varastorasvaa. Esimerkiksi lypsävälle vuohelle optimaalinen kuntoluokka on 2,5–3.

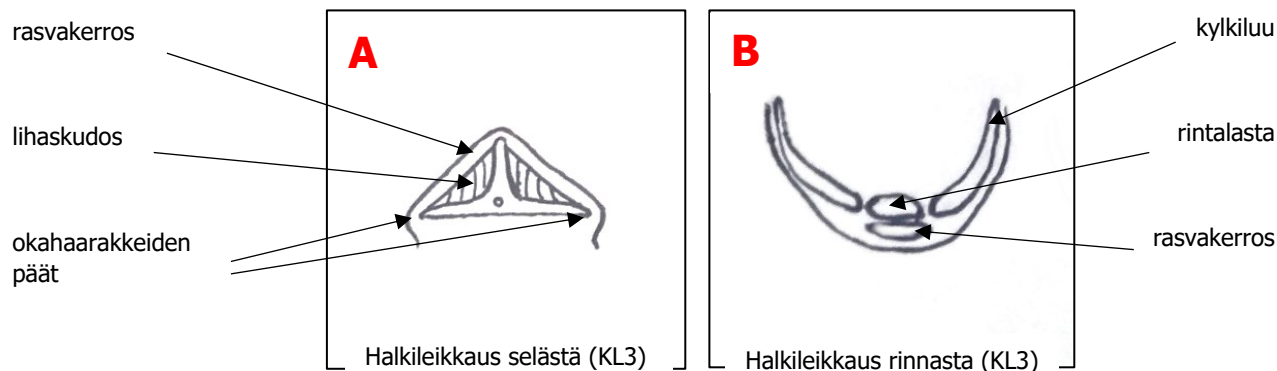
Oikealla kuntoluokalla voidaan ehkäistä sairauksia ja hedelmällisyysongelmia, sekä parantaa ruokinnan kannattavuutta. Kuntoluokituksen kannattavimpia ajankohtia on esitelty sivun oikean alalaidan laatikossa. Jokainen voi valita itselleen sopivimman rytmin, esimerkiksi jo pelkillä ruokinnanmuutosten jälkeisillä kuntoluokituksilla pääsee alkuun.

Vuohien kuntoluokituksessa tarkastellaan kolmea kohtaa:

- A** okahaarakkeita
- B** rintalastaa
- C** hännänjuurta

Arvioija tunnustelee seisovaa eläintä ensin selkäpuolelta ja kumartuu kahmaisemaan rintarasvan käteensä. Tuloksena käytetään keskiarvoa, esim. jos kuntoluokka on selän perusteella 2, mutta rintarasva 3, eläimen tulos on 2,5.

Sopiva kuntoluokka:

lypsykuttu: 2,5–3

ummessa oleva kuttu: 3–3,5

siitospuuki*: 3–3,5

joutilas/harraste-eläin: 2,5–3,5

* astutuskauden alussa

Milloin kuntoluokittaa?

alkulypsykaudella (herutus)

hyvissä ajoin ennen astutuskautta

umpeenlaiton yhteydessä

ruokinnanmuutosten jälkeen

laidunkauden päättyessä

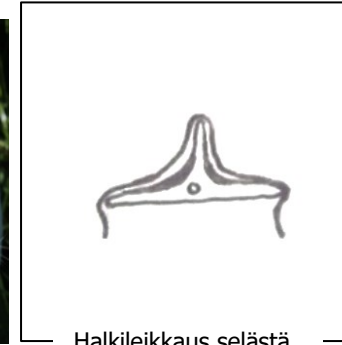

VUOHIEN KUNTOLUOKITUS

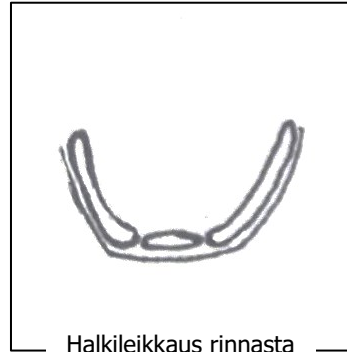
KUNTOLUOKKA 1 = ERITTÄIN LAIHA / NÄLKIINTYNYT

A. okahaarakkeet ja selkäranka erottuvat terävästi, okahaarakkeiden päällä ei juurikaan rasva- tai lihaskudosta. Kylkiluut erottuvat selvästi.

Selkäranka ja okahaarakkeet muodostavat hyllyn

B. rintalastan päällä kapea rasvakudos, helposti napattavissa käteen ja liikuteltavissa

Ei hyväksyttävä millään eläinryhmällä. Riskiaika tuotoskauden alussa, siitoskaudella ja ruokinnan muuttuessa

Mahdollisia syitä liian alhaiselle kuntoluokalle:

Useita eläimiä: liian vähäinen rehun saanti, ravintoköyhä rehu, huono maittavuus, loiset

Yksittäinen eläin: sairaus tai loukkaantuminen, sijoittuminen laumahierarkiassa

Miten korjataan?

Pyritään korjaamaan ruokintaa eläimen tarpeet paremmin tyydyttäväksi esimerkiksi parantamalla rehun saatavuutta tai lisäämällä energia- ja valkuaispitoisuutta.

Sairastapauksissa konsultoidaan tarvittaessa paikallista eläinlääkäriä. Mikäli eläin syö huonosti, voidaan tarjota esimerkiksi kuivaa heinää pötsin toiminnan tukemiseksi.

C. hännäntyvi kuiva, ei lainkaan tai vähän havaittavaa rasvaa

HUOM! Vanhoilla vuohilla lihasmassan määrä voi olla vähentynyt, mikä saa ne vaikuttamaan laihoilta. Huomioi rasvakudoksen määrä ja vuohen yleisilme. Vaikuttaako pirteältä ja kiinnostuneelta ympäristöstään, onko pötsissä rehua?

VUOHIEN KUNTOLUOKITUS

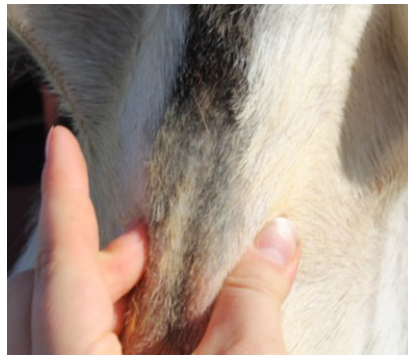
KUNTOLUOKKA 2 = LAIHA

A: okahaarakkeiden päällä ohut kerros lihaskudosta, okahaarakkeiden päät yhä tunnettavissa painamatta. Kylkiluut, selkäranka ja lantionluut erottuvat.

Selkärangan ja okahaarakkeiden väliin muodostuu notko

B: rintalastan päällä rasvakudosta, joka on yhä helposti napattavissa käteen ja liikuteltavissa

Hyväksyttävissä korkean tuotosvaiheen lypsykutuilla, mutta alarajoilla. Riskiajat ovat samat kuin 1 kuntoluokassa, eli tuotoskauden alussa, siitoskaudella ja ruokinnan muuttuessa

Mahdollisia syitä liian alhaiselle kuntoluokalle:

Useita eläimiä: liian vähäinen rehun saanti, ravintoköyhä rehu, huono maittavuus, loiset

Yksittäinen eläin: sairaus tai loukkaantuminen, sijoittuminen laumahierarkiassa

Miten korjataan?

Pyritään korjaamaan ruokintaa eläimen tarpeet paremmin tyydyttäväksi esimerkiksi parantamalla rehun saatavuutta tai lisäämällä energia- ja valkuaispitoisuutta.

Sairastapauksissa konsultoidaan tarvittaessa paikallista eläinlääkäriä. Mikäli eläin syö huonosti, voidaan tarjota esimerkiksi kuivaa heinää pötsin toiminnan tukemiseksi.

C: hännäntyvessä ei juurikaan rasvakudosta

HUOM! Vanhoilla vuohilla lihasmassan määrä voi olla vähentynyt, mikä saa ne vaikuttamaan laihoilta. Huomioi rasvakudoksen määrä ja vuohen yleisilme. Vaikuttaako pirteältä ja kiinnostuneelta ympäristöstään, onko pötsissä rehua?

VUOHIEN KUNTOLUOKITUS

KUNTOLUOKKA 3 = SOPIVA

A: okahaarakkeiden päällä selvästi tunnettavissa rasva- ja lihaskudos, päät tunnettavissa kevyesti painaen. Kylkiluut eivät näy, lantion luiden päällä lihas- ja rasvakudosta.

Halkileikkaus selästä

Selkäranka ja okahaarakkeet muodostavat "harjakaton", kädet eivät painu kuopalle

B: rintalastan päällä rasvamakkara, jota ei saa enää helposti nostettua

Halkileikkaus rinnasta

Hyvä kuntoluokka miltei kaikille eläinryhmille, lypsykutuista siitospukkeihin. Sopii myös ummessa oleville ja joutilaille.

Miten korjataan?

Ruokinta on tasapainossa, ei tarvetta välittömälle säätämiselle.

Energian ja valkuaisen sijaan esimerkiksi kivennäisaineiden ja kuidun saantia voidaan tarkastella.

C: hännäntyvässä hieman sormien väliin nipistettävää rasvaa

VUOHIEN KUNTOLUOKITUS

KUNTOLUOKKA 4 = LIHAVA

A: okahaarakkeiden päällä paksu rasva- ja lihaskudos, okahaarakkeiden päät tunnettavissa kohtalaisesti painamalla. Lantio pyörtävä.

Halkileikkaus selästä

Selkärangan ja okahaarakkeiden väli on kevyesti pyörtävä

B: rintalastan päällä leveä rasvakudos, joka ei enää kunnolla mahdu käteen tai liiku sivuttaissuunnassa.

Halkileikkaus rinnasta

Hyväksyttävissä, mutta ylärajoilla.

Tyypillinen erityisesti loppulypsykaudella tuotoksen vähentyessä, sekä yliaruokituilla umpilaisilla ja joutilailta, harraste-eläimet mukaan luettuina.

Mahdollisia syitä liian korkealle kuntoluokalle:

Yliaruokinta. Eläin saa ravinnostaan liikaa energiaa ja valkuaista. Yksittäisen eläimen kuntoluokan ollessa muuta ryhmää suurempi kyse voi olla ainakin osittain myös rehun lajittelusta.

Miten korjataan?

Pyritään säätämään ruokintaa eläimen tarpeet paremmin tyydyttäväksi esimerkiksi lisäämällä kuidun määrää ja laskemalla väkirehupitoisuutta. Valkuaislähteen vaihtamisellakin voi olla merkitystä. Samalla on hyvä varmistaa, että kivennäisaineiden saanti pysyy muutoksista huolimatta riittävällä tasolla.

Huom! Lihavankin eläimen saatavilla on oltava karkearehua pötsin toiminnan ylläpitämiseksi.

HUOM! Paksu ja tiheä karvapeite voi saada eläimen vaikuttamaan todellista pyöreämmältä. Siksi käsin tehtävä tunnustelu on tärkeää todellisen lihavuuskunnon määrittämiseksi.

C: hännäntyvessä selkeä rasvamakkara

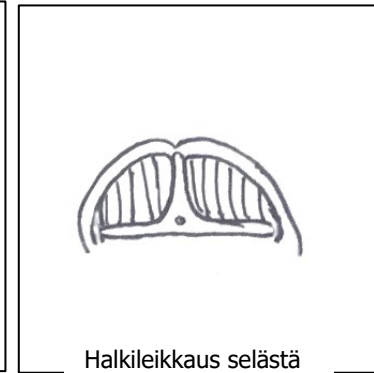
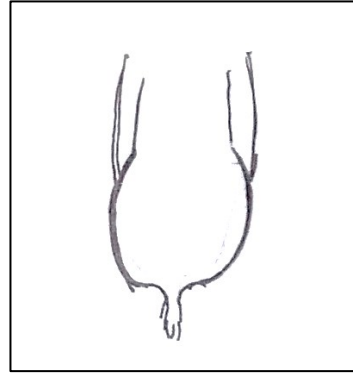
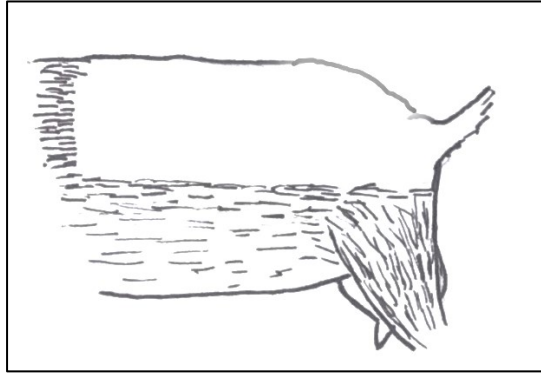

VUOHIEN KUNTOLUOKITUS

KUNTOLUOKKA 5 = ERITTÄIN LIHAVA

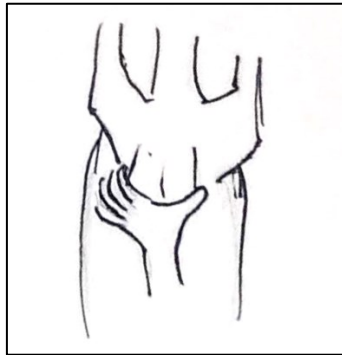
A: okahaarakkeet ja selkäranka eivät erotu, okahaarakkeiden päät tunnettavissa vain voimakkaasti painaen. Lantion muoto pyöreä, ihon alle kertynyt rasva voi aiheuttaa kummuaisuutta.

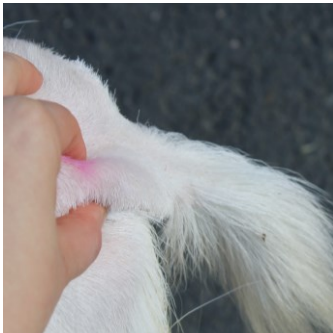
Selkärangan ja okahaarakkeiden väli on pyörtävä, selkäranka voi olla kuopalla.

Lypsyvuohilla lihasmassaa on tavallisesti lihantuotantoon tarkoitettuja eläimiä vähemmän, mutta rasvakertymien perusteella eläin voi silti olla lihava.

B: rintalastarasva ei enää kunnolla mahdu käteen tai liiku, yhtyy kylkiluita peittävään rasvaan

C: hännäntyvessä yksi paksu, tai mahdollisesti useampia rasvamakkaroita. Istuinluiden välinen kuoppa täyttynyt.

HUOM! Paksu ja tiheä karvapeite voi saada eläimen vaikuttamaan todellista pyöreämmältä. Siksi käsin tehtävä tunnustelu on tärkeää todellisen lihavuuskunnon määrittämiseksi.

Ei hyväksyttävä millään eläinryhmällä.

Tyypillinen erityisesti yliuokituilla umpilaisilla ja joutilailla, harraste-eläimet mukaan luettuina.

Mahdollisia syitä liian korkealle kuntoluokalle:

Yliuokinta. Eläin saa ravinnostaan liikaa energiaa ja valkuaisia.

Miten korjataan?

Pyritään säätämään ruokintaa eläimen tarpeet paremmin tyydyttäväksi esimerkiksi lisäämällä kuidun määrää ja laskemalla väkirehupitoisuutta. Valkuaislähteen vaihtamisellakin voi olla merkitystä. Samalla on hyvä varmistaa, että kivennäisaineiden saanti pysyy muutoksista huolimatta riittävällä tasolla.

Huom! Lihavankin eläimen saatavilla on oltava karkearehua pötsin toiminnan ylläpitämiseksi.

